

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno **vneprej** plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izveniš sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 264. — Štev. 264.

NEW YORK, FRIDAY, 22. NOVEMBRA, 1940 — PETEK, 22 NOVEMBRA, 1940

Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

VSTVARJANJE NOVEGA REDA

Nemčija, Italija in Japonska botre nove Evrope

Novi red v Evropi se je pričel vstvarjati pod pokroviteljstvom Nemčije, Italije in Japonske in s "popolnim sodelovanjem in odobravanjem Sovjetske Unije," ko je na Dunaju v gradu Belvedere Madžarska podpisala zvezo z ostalim in Japonsko.

Diplomatski krogi pričakujejo, da bodo v najbližji bodočnosti storjeni v tej smeri še drugi koraki. Rumunski ministrski predsednik general Ion Antonescu je danes prišel iz Bukarešte v Berlin in bo podpisal slično pogodbo, kot jo je podpisala Madžarska.

Ta teden bosta najbrže prišla v Berlin slovaški ministrski predsednik Vojteh Tuka in bolgarski ministrski predsednik Bogdan Filov, da podpisata zvezo z ostalim.

V Evropi se oblikuje nova zveza

S temi pogodbami se je, saj kar se tiče Evrope, pričela oblikovati nova "zveza narodov", h kateri bo mogla pristopiti vsaka evropska država, razum Anglije in za sedaj tudi Grške. To se bo nadaljevalo toliko časa, da bodo v zvezi vse evropske države, ali pa do časa, ko bo pričela moč Nemčije proti Angliji pešati.

V "novem evropskem redu" bo zveza evropskih narodov splošna in nedeljiva, to se pravi, da od te zveze ne sme odstopiti nobena država.

Vsaki evropski državi je dano na izbiro, da po svoji pro-

sti volji jasno prizna novi red in se odloči, da je vključena in vdeležena v preobrazbi Evrope. V koliki meri bo vsaka posamezna država imela pravico biti vdeležena pri stvarjanju novega reda, je jasno iz naslednje izjave v Hitlerjevem glasilu "Voelkischer Beobachter":

"Nemčija in Italija niti za trenutek ne bosta dovolili, da bi kje nespanet ali pa pomankanje razumevanja oviralo, ali sabotiralo delo preobrazbe."

Katera država se ne bo pridružila "novemu redu", ji ne bo dovoljeno igrati niti najmanjše diplomatske vloge v Evropi.

Sedanje diplomatsko delovanje ne bo šlo neopaženo mimo Jugoslavije, Turčije, Danske, Holandske, Švedske, Švice in Francije.

Jasno je bilo namignjeno Franciji, Belgiji, Holandski in Norveški, da bo "zveza narodov" z njimi postopala tako, kakoršno stališče bodo zavzele od Nemčije. Bodoči odnosaji med Francijo in Nemčijo so odvisni od Francije samo, ako bo hotela po svojem lastnem nagibu prinesiti dokaz, da je odkritosrečno odločena postati članica nove Evrope pod nemško-italijanskim vodstvom.

Da je Rusija privolila, da Nemčija, Italija in Japonska postavijo nov red, je razvidno iz nemškega časopisja. Dobro poučeni "Hamburger Frem-

VELIKO NARODNO ZBOROVANJE V N.Y.

Odbor za zaščito Jugoslavije pozivlja vse Slovence, Hrvate, Srbe in tudi Bolgare v New Yorku in okolici na veliko narodno zborovanje, ki se vrši v petek, 29. novembra ob 8 zvečer v Transport Hall, 153 W. 64th St., v New Yorku.

Na tem zborovanju se bodo prvič zbrali, pravi poziv, bratje Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari, da povzdignejo svoj glas za svobodo in neodvisnost naših dežel in da ob tej priložnosti skupno manifestirajo za bratstvo in edinstvo naših narodov na Balkanu.

Na tem zborovanju bodo nastopili naslednje govorniki: — Voja Gačinović, srbski svetecnik in bivši narodni poslanec, H. M. Justić, odvetnik, dr. V. Šarenkov, bolgarski publicist, Aleksander Jurić, Lazar Balić in V. Wilson. Rečeno je tudi, da bo govoril en Slovenec.

Odbor apelira na vse Slovence, Hrvate, Srbe in Bolgare, da pridejo v čim večjem številu na to zborovanje, da s svojo navzočnostjo pokažejo in izjavijo bratstvo in edinstvo naših narodov. "Pokazati hočemo vsakomur, da ne priznavamo nikakega osvajanja naših zemlja in da stojimo na braniku slovenske, hrvatske, srbske in bolgarske zemlje".

denblatt" piše o tem tako-le:

"Nikakor ni pretirano, ako kdo iz poteka najnovejših diplomatskih dogodkov sklepa, da se novi red v evropsko afriškem in daljno-vzhodnem prostoru (raum) oblikuje s popolnim odobravanjem in sodelovanjem Sovjetske Unije in da je novi red, ki je bil začel 27. septembra, razdeljen v prostor vodilnih držav v Evropi, sovjetski prostor in prostor na Daljnem Istoku."

Federacija uglaja pot k slogi

William Green je prebral delegatom poziv predsednika Roosevelta. — Socialne pridobitve delavstva je treba zaščititi. — AFL ponuja roko v spravo.

William Green je prečital delegatom letno konvencije Ameriške delavske federacije poslanico predsednika Roosevelta, v kateri poziva slednji voditelje Federacije, naj za vsako ceno skušajo ustvariti slog v ameriskem delavskem gibanju.

Izvršni odbor Federacije je predsedniku takole odgovoril: — Izvršni odbor je mnenja, da je mogoče doseči slog med ameriskim delavstvom potom sodelovanja CIO z Ameriško delavsko federacijo. Delegatom bo predložen načrt glede nameravanih posvetovanj in pogajanj. Izvršni odbor Ameriške delavske federacije je pripravljen sestati se kadarkoli z zastopniki CIO v svrhu skupnega delovanja.

Predsednik Roosevelt poudarja v svoji poslanici, da je treba zaščititi dosežene pridobitve delavstva in da je v to svrhu predvsem sloga potrebna. K dosegu tega cilja, lahko največ pripomorejo dobro misleči delavski voditelji.

Tega vzvišenega cilja ne bo kaj lahko rešiti, toda s trdnjo voljo je mogoče ustvariti enotnost. Za dobrobit dežele je naš narod pripravljen vse žrtvovati. Tako je bilo in tako naj bo tudi v prihodnje. Neprepeljiva, od očetov republike podedovana dedščina največje demokracije, mora biti ohranjena sveto.

Nadse značilno je, da predsednik ni poslal sličnega poziva konvenciji CIO, ki se vrši v Atlantic City.

Rusija ima največ podmornic

Poročilo iz Moskve naznaja, da Rusija ima največje brodogradilne podmožnike na svetu.

Lewis je nespravljliv

Na konvenciji CIO v Atlantic City, N. J., je rekel John L. Lewis: — Kdor trdi, da je v sedanjem času mogoče kakšen sporazum med CIO in Delavsko federacijo, vzbuja v ameriskem delavstvu varljivca upanja.

Tem besedam so delegati navdušeno ploskali, nakar je začel Lewis zopet srdito napadati Wm. Greena in druge voditelje Federacije.

Na piko je vzel tudi Amalgamated Clothing Workers, ki jim na čelu stoji Sidney Hillman in ki predlagajo, naj bi se C. I. O. začel takoj pogajati s Federacijo.

— Če vas tako vleče k Fe-

deraciji, — jim je zaklical, — storite tako kot je storil David Dubinski, ki je svoječasno prisegel CIO večno zvestobo, k malu po tistem pa odvedel svojo International Ladies Garment unijo v tabor Delavske federacije.

Glede United Mine Workers je rekel: — United Mine Workers niti na misel ne pride, da bi se vrnil v Federacijo ter se podredil človeku (Williamu Greenu), ki jih je nesramno izdal.

O Matthewu Wollu, podpredsedniku Federacije, je dejal, da ima toliko pameti kot lakšen zavarovalniški agent.

List "Izvestja", ki je prišel s vest, pa ne pove števila podmornic.

Ettore Mutti pogrešan

Ettore Mutti, ki je odstopil kot glavni tajnik fašistične stranke, da bi se mogel dejansko vdeležiti vojne, je že dva dni pogrešan. V ponedeljek se je na čelu svojega škadrona odpravil na bombardiranje grških mest, pa se ni več vrnil.

Albanci se upirajo

Albanci se upirajo ... 1 Iz Beograda prihajajo vedno bolj pogosta poročila o upiranju Albancev. Eno tako poročilo pravi, da je voditelj Miriditov v severni Albaniji Gasi Saban beg s 3000 vojniki na potu proti Korici, da pomaga Grkom.

DUCE ODSTAVLJA GENERALE

Vse neuspehe na Grškem pripisuje Mussolini visokim častnikom in jih je vsled tega, kot poroča londonski list "Daily Mail", odstavil od 50 do 60. Iz nevturalnih krogov prihaja poročilo, ki pravi, da Mussolini z osmi svojimi silami skuša preosnovati svojo armado na Grškem, da armada obdrži svojo čast in ime.

Poročevalce lista pravi, da je italijanski vrhovni poveljnik gen. Ubaldo Sardu izdal povelje za "čiščenje italijanske armade v Albaniji."

"Daily Mail" tudi pravi, da je iz dosedanjih dogodkov mogoče sklepati, da je Mussolini napadel Grško brez Hitlerjevega dovoljenja, misleč, da se mu bo Grška brez boja podala.

Albanci kaznujejo italijanske ujetnike

Neko poročilo iz Strug v Jugoslaviji prinaša povest šestih italijanskih vojakov in enega častnika, ki so prišli iz Albanije v Jugoslavijo. Čez mejo so prišli boji, gologlavi in vsi obrli po desni strani glave. Pripovedujejo, da so jih Albanci vjeli in da so na kupu sežgali njihove bersaljske kape, so jih obrli po desni strani glave, jim sežgali čevlje in jih pogladi čez mejo v Jugoslavijo ter so jim zagrozili s smrtjo, ako se še kdaj vrnejo.

bombe angleški in grški aeroplani.

Neko poročilo iz Beograda pravi, da so angleški aeroplani nad Albanijo spuščali oklice s podpisom kralja Zoga, ki pozivlja Albance, da se upro proti svojim tlačiteljem in naj zopet osvobodijo svojo domovino. Po poročilih s fronte je več albanskih polkov v italijanski armadi dezertiralo k Grkom, ali pa so pobegnili v gore, kjer zezelo ovirajo dovažanje vojnih potrebščin na fronto.

Delavske vesti:

Stimson govoril na konvenciji AFL

Na konvenciji AFL v New Orleansu je govoril tudi vojni tajnik Stimson ter izvajal med drugim:

— Ameriška produkcija, da si je še tako množobetajoča, je še daleč oddaljena od svojega cilja. V bodočnosti bodo zahtevane od delavcev žrtve kot bodo zahtevane tudi od drugih državljanov. Upam pa, da bodo te žrtve delavci prostovoljno žrtvovali, ne pa pod pritiskom.

Stimson je zajamčil ameriškem delavstvu, da se mu ni bati za svoje pridobitve. Vse, kar so hi priborili oziroma kar so pridobili, je njihove sveta in nedotakljiva last.

Stimson je polkalil produktivnost angleških delavcev, ki so v "toči bomb" vedno na svojem svetu.

— Upam, je dejal, — da nam v Ameriki ne bo treba prestopiti te najtežje preizkušnje. Upam, da ameriškim delavcem ne bo treba toliko trpeti kot trpe njihovi tovariši. Toda nevarnost se nam bliža že nekaj mesecev, in nihče ne ve, kdaj bo neposredno pred nami.

Nezaposlenost po sklenitvi miru

Na konvenciji Ameriške delavske federacije je opozarjal zvezni stanovnijski administrator Straus delegate na razmere, ki bodo zavladale po sklenitvi miru oziroma po povratku Amerike k mirovnemu gospodarstvu. Po njegovem mnenju bo izgubilo takrat najmanj pet milijonov delavcev delo in zaslužek.

— Na tisti čas se moramo že zdaj pripravljati, — je rekel. — Sestaviti moramo načrte za javna dela, pri katerih bo zaposlenih kolikor mogoče veliko število oseb.

Izgredi pri vladnem projektu

Pri Nanakala River nasipu v državi North Carolini, so se završili resni delavski izgredi. Šerif A. B. Slagle je zastražil nasip s pomožnimi šerifi. Pri delu je zaposlenih kakšnih sedemsto mož, med katerimi so tri četrtine domačinov. Drugi so izvežbani delavci iz severnih držav. Domačini zahtevajo, naj se slednji vrnejo odkoder so prišli in naj napravijo domačinom prostor. James C. Turner, zastopnik unije strojnikov (AFL) pravi, da domačini ne morejo nadomestiti delavce iz severnih držav, ker niso dovolj izvežbani.

Povečana produkcija

Vladni gospodarstveniki izjavljajo, da je zdaj ameriška industrija v znatno večjem razmahu kot je bila leta 1929. Industrijalna delavnost se bo prihodnje leto še povečala.

Statistiki Delavske Federacije pravi, da je bilo meseca septembra v deželi 8 milijonov 544 tisoč nezaposlenih, dočim jih je bilo leta 1929 samo 1 milijon 864 tisoč. Največ nezaposlenih je bilo leta 1933 in sicer 13 milijonov 270 tisoč.

MOČ GENERALA DE GAULLEA RASTE

Glavni stan generala de Gaullea v Londonu, vodje "svobodne Francije" je naznačil, da se je poleg velikega pristanišča v francoski Ekvatorski državi v Afriki podalo "svobodni Franciji" še drugo važno pristanišče Gentil, tako da je cela provinca Gabon prešla na stran de

Gaullea, ki še vedno nadaljuje vojno proti Nemčiji in ne priznava premirja, ki ga je podpisala vlada maršala Petaina s Hitlerjem.

Na sliki je cela Afrika. Na levi strani je videti francosko kolonijo Ekvatorsko Afriko s pristaniščem Libreville.

Italjani kažejo pete

Grki zagnali svojo kavalterijo v bžeče Italjane. — "Bojna policija" ni mogla vojae v begu vstaviti. — Velik vojni plen padel v grške roke.

Silovit napad najboljših grških čet je na zapadni fronti na petih krajih prebil italijansko črto in Mussolinijeve legije so se spustile v divji beg. Po mnenju tujih vojaških opazovalcev je izkrcavalno pristanišče Port Edda v veliki nevarnosti.

Italjani beže tako naglo, da je moralo grško poveljstvo poslati za njimi svojo najboljšo kavalterijo, da jih more dohajati.

Italjansko poročilo pa pravi, da so Italjani odbili več grških napadov okoli Korice.

Na severu so Grki naskočili in zavzeli zadnjo višino pred Korico ter morejo sedaj Grke streljati na mesto s puškami.

Grki so vjeli 2000 Italjanov. Blizu Mentonija v Epiru so Grki prebili italijansko črto ter

so vjeli 2000 Italjanov. V celi vojni so že vjeli 6000 Italjanov.

Razbite italijanske čete v Epiru se unikajo proti Argyrokastronu, kjer Italjani z mrzlično naglico grade barikade, da vstavijo Grke.

Grkom je padel v roke tudi bogat plen: 200 truckov, 10 težkih topov, štirje lahki protizračni topovi, več sto novih strojnica, mnogo municije in motornih koles.

Da zavstavijo bežeče Italjane, skušajo italijanski aeroplani zadržati Grke, ki pa se za aeroplane ne zmenijo in je njihova kavalterija Italjanom tesno za petami, tako da ne bodo mogli postaviti nove obrambne črte.

Grški in angleški aeroplani

so tudi bombardirali albansko prestolico Tirano, nato pa so leteli po dolini gori in doli v smeri proti Argyrokastronu neprestano bombardirali bežeče Italjane in ravno na tem mestu je pričela grška kavalterija zasledovati bežeče Lahe.

Italjanski ujetniki, ki so prišli v Atene, pripovedujejo, da so se morali Italjani pričeti umikati zaradi upora albanskih vojakov, ki so postrelili svoje častnike. Tedaj pa se je pričela lomiti cela fronta, kajti italijanska morala je bila uničena.

Mussolinijeva "bojna policija", pred katero ima strah vsak Italjan, je s strojnimi streljali na bežeče Lahe, pa jih ni mogla vstaviti. Pa tudi "bojna policija" je zbežala, ko so na njo pričeli metati

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—. Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

HITLERJEVI HLAPCI

"Preureditev Evrope" je zaenkrat še v Hitlerjevih in Mussolinijevih sanjah, kar ju pa nikakor ne ovira storiti vse potrebno za doseg tega cilja. Po vseh deželah iščeta ugodnih ljudi, ki bi trobili v njun rok.

Danes bomo navedli tri take slučaje in sicer slučaj Beigbenderja, Jonvojen in dr. Korošca.

Polkovnik Juan Beigbender je bil nedavno odstavljen kot voditelj španske vnanje politike in sicer samo zato, da bo v kratkem spet igral važno politično vlogo na Španskem.

Beigbender je predstavitelj vsega, kar more diktator pričakovati od svojega vdanega hlapca. Po očetu je nemškega rodu, po prepričanju navdušen fašisti ter ter velik obduvalce Hitlerja in nacizma. Poleg tega je vojak, ki se je proslavil v bojih z afriškimi plemeni, ter izborni poznavalec Afrike, posebno pa tistih delov črnega kontinenta, ki tako zelo diše Hitlerju in Mussoliniju.

Kmalu po vzponu Hitlerja k moči je bil Beigbender španski vojaški ataše v Berlinu. Za Hitlerja in njegov sistem se je toliko bolj navdušil, ker izza svetovne vojne ni imel nobenega osebnega stika s svetovno politiko.

Kot španski vnanji minister se je Beigbender izborni obnesel. Z Berlinom in Rimom je v vsem oglašal, edinole za vojno ni bil navdušen. Vedel je, koliko je pretrpela in žrtvovala Španija v državljanski vojni, in je bil vsled tega odločno proti temu, da bi komaj leto dni po sklenitvi miru pošiljala svoje ljudi v novo klanje.

To diktatorjema seveda ni bilo prav, in zato je moral Beigbender, čestilec Mussolinija in Hitlerja, odstopiti kot španski vnanji minister. Toda ko ga bosta potrebovala, ga bosta poklicala in sta prepričana, da jima bo verno služil.

Mož, ki ni prežet z nobenimi patriotskimi čustvi, je pa novi romunski poslanik v Rimu, Jonvojen, eden voditeljev zloglasne romunske Železne garde. Ko so gardisti umorili romunskega ministrskega predsednika Calinesca, je Jonvojen pobegnil v Nemčijo, kjer ga je Hitler odpril rok sprejel. Kot načelnik romunskih teroristov v inozemstvu je bil nacijem, ki so že takrat stegovali roke po Romunski, izredno dobrodošel. Po povratku na Romunsko je dobil ugledno službo romunskega poslanika v Rimu.

Politik, ki se je znal na prav poseben način se priljubiti diktatorjema, je dr. Korošec, sedanji jugoslovanski prosvetni minister, ki se rad izdaja za voditelja slovenskega naroda.

Kot notranji minister je bil desna roka dr. Milana Stojadinoviča, ki ga je jugoslovanska vlada internirala, ker je bil dosti bolj vdan Hitlerju in Mussoliniju kot pa svojemu narodu.

Precej časa je veljal dr. Korošec kot nasprotnik nacijev. Ko so začeli Kočevarji in štajerski Nemci nekaj rogoviliti ter se navduševati za Hitlerja, je Korošec proti njimi zelo ostro nastopil.

Slovenci niso ne s Hitlerjem ne z Mussolinijem, vedoč, da oba hrepenita po slovenski zemlji. Ko je lani praznoval Hitler petdesetletnico, je bila Slovenija polna letakov, naperjenih proti fašistični in nacistični politiki. Letaki so poudarjali, da je kmet v Italiji in Nemčiji suženj ter da je Hitler uničevalec krščanstva.

To je bilo nacijem seveda nekoliko preveč. Nemški poslanik v Beogradu je protestiral proti početju Slovencev.

Tega protesta je dr. Korošec čakal, kajti tudi njemu ni bilo dovolj protinemško početje njegovih pristašev.

Po padcu Stojadinoviča se je kmalu vrnil v vlado kot prosvetni minister in kot tak si na vse načine prizadeva vztrajati Hitlerju in Mussoliniju. Javno ju sicer ne hvali, pač pa odobrava in uvaja njune reforme. Na univerzah in višjih šolah zatira svobodo mišljenja, Židom ne privošči enakopravnosti in se bori proti demokratskim organizacijam. Vse to pa ni nič drugega kot prevzemanje Jugoslavije z nacističnimi in fašističnimi idejami.

Dr. Korošec ve, da se bo v doglednem času vrnil njegov prijatelj Stojadinovič iz internacije v javno življenje. Uglaja mu pot in skuša narod vzgajati v duhu, ki se ga je svoječasno dr. Stojadinovič navzel v Berlinu.

Italijansko in nemško časopisje hvali dr. Korošca, kar seveda ni kaj dobrega pomena za Jugoslavijo.

V Rimu in v Berlinu že javno govore, da bo dr. Stojadinovič kmalu spet načeloval jugoslovanski vladi in da bo do takrat dr. Korošec poverjene "zelo važne naloge."

TAMBURAŠI NA RADIO — V nedeljo 24. novembra, bo igral Tamburaški zbor (mladinski oddelek) iz Brooklyna na radio postaji WJZ. v času od 9 do 10 dopoldne.

Volitve in drugo v Pennsylvaniji

Volitve so torej končane z Rooseveltovo in našo zmago. Skoraj vsi veliki časopisi so bili za Willkieja, če si odprl radio, je bil zopet samo Willkie, agitatorjev nič koliko, ter povsod si lahko opazil, da je vsa denarna sila na delu, da bi zopet potlačili navadno ljudstvo na dno. Ni čuda, da smo bili preplašeni in natodušni ker spomnili smo se nekdanjih časov, ko je denar marsikoga premotil, da je oddal svoj glas v svojo in svojih tovarišev škodo. Sedaj je bilo vendar drugače. Vsa ta gonja je delovala ravno nasprotno. Dobro smo se zavedli, kaka nevarnost nam preti, ako pridemo zopet pod peto sebičnih izkoriščevalcev in rezultat je bil boljši, kot smo pričakovali. Delavstvo se dobro zaveda, koliko se ima zahvaliti predsedniku za svoje pridobitve in lahko se trdi da so ravno glasovi delavske zavesti odločilni za to zmago. To je dobro znamenje in upajmo, da se bo delavstvo v čimdalje večji meri zavedalo svoje politične moči.

Naš rojak Ludvik Zupančič, ki je kandidiral v državno zakonodajno, ni prodr. Njegov republikanski nasprotnik ga je porazil z nezadovoljstvom. Odločil je Mt. Lebanon in par drugih pittsburskih predmestij, bivališča premožnejših slojev in republikanske trdnjave. Sedaj je bil imenovan za pravnega zastopnika šerifa Allegheny okraja z letno plačo \$3600.

Pittsburgh s svojo okolico je središče jeklarske industrije v Združenih državah. Kadar je popraševanje po teh izdelkih, je dobro za Pittsburgh. Sedaj producirajo več kakorkoli kdaj prej, vendar je še polno brezposelnih. Vzrok — izpopolnjeni stroji. Vendar pa se pri manjkuje izučenih in deloma izučenih mehanikov. Pred tovarnami čakajo tisoči delavcev, toda kar se Janezek ni učil, tega tudi Janez ne zna in tako mora marsikdo stati na strani vsega tega vrvenja, ter revno životariti, ker samo močne kosti nimajo v industriji več pomena. Edino po majnah se to zahtevajo, toda tam je zaslužek primeroma pičel, in ko te to

mučno delo prerano izčrpa, te postavijo na cesto in od vsega tega ti ne ostane drugega kot sključeni in popolnjeni udi ter prezgodnja starost.

Vselej ni mogoče, toda v mnogih slučajih bi lahko stariši pomagali, da bi prišli njih otroci do boljšega kosa kruha. Marsikje je priložnost za večer, kakršna ga najbolj veseli in katera mu v kratkem odpre pot v boljše življenje. Tudi v ljudski šoli bi se že lahko in se bo moralo enkrat prijeti z poukom v tej smeri. Do osmimajstega leta jih drže po šolah, toda ko mlad fant to skonča, je sicer v gotovih ozirom dokaj izobražen, toda v praktičnem oziru ni sposoben za drugega, kot za kramp in lopato v majni ali za samokolnico v tovarni.

Ker Hitlerju ne gre vse po sreči z Anglijo, se bo obrnil v drugo smer. Balkan in Blizni vzhod bo, kakor vse kaže, kmalu pregažen po njegovih tolpah. Ker Grki ne pričakovano dobro obračunavajo z Mussolinijevimi pritlikavimi vojaški, je to kakor voda na Hitlerjev mlin. Za Nemce je najbolj direktna pot do Grčije skozi Jugoslavijo, katera se seveda na more uspešno zoperstavlja taki premoči. Da ni Jugoslavija že pregažena, je v prvi vrsti vzrok ta, da bi jo oba diktatorja rada pobasala. Sedaj bo temu razmerju konec. Hitler lahko zabrusi Mussoliniju, da ga je rešil iz zagate in za plačilo si vzame kar hoče.

Sicer se pa Hitlerju vsaka stvar obrne — v saj do sedaj — njemu v prid. Težko da bi bilo v njegovem prvotnem načrtu kar so mu donesli nepričakovani dogodki. Skoraj gotovo je bil njegov prvotni načrt podjarmljenje Srednje Evrope, del Rusije in Balkana. Šele ko bi se bil tam dobro utrdil, bi bil izval zapadno Evropo. Da je njegov končni namen nadvlada celega sveta, je sedaj jasno. Kakor sedaj pregled kaže, ni zapreke, da si ne bi podvrget dobrišen del starega sveta, to je Evrope, Azije in

Afrike. Rusija in Turčija, ako bi se sedaj obrnili proti njemu, bi najbrže to lahko preprečili. Toda Turčija sama je brezmočna in Stalin se ne bo izneveril Hitlerju, ker ima najbrže Hitlerjevo besedo, da ga bo pustil v miru, kaj se pa zgodi z Rusijo po njegovi smrti, Stalina ne briga.

V nedeljo dne 17. septembra smo bili na prireditvi v Strabane (Cannonsburg). Kakor zadnje pomlad, so nas tudi sedaj igrali in pevec Cankarjeve ustanove iz Clevelanda zelo zadovoljili. Petje je bilo umljivo zelo dobro, saj to so dobro izvežbani pevci in ko jih poslušal, pozabiš na vse drugo in se ti zdi, kot da bi bil prenešen daleč iz svojega okrožja v popočno drugo ozračje.

Poleg petja je bila tudi Mol-kova igra "Neutralen amor" (Nepriistranski bog ljubezni). Enodejanka, ki pa zahteva veliko spretnosti od igralcev. Izrabi so dobro in Epipheu in njegovemu "saleitranju" v uniformi avstrijskega vojaka. Smo se nasmejali do solz. On in Peternel iz Strabane sta najboljša igralca, za takozvane karakter vloge, kar sem jih še videl na naših prireditvah ter bi delala čast vsakemu odru.

Ni obče znano, pa je resnično, da je med nami lažje dobiti pevce kot pa dobrega igralca za gotove vloge. Kdor ima dar petja in nekoliko dobre volje, se primeroma hitro izvežba za povprečno dobro sopranistino, altistino, tenorista ali basista itd., in na odru lahko stoji nepremično, gleda v tla, strop ali kamor mu je bolj ugodno in na poslušalce pri tem popolnoma pozabi. Igralec nasprotno se mora vedno zavedati, da občinstvo pazno prisluškuje vsaki besedi, ki jo izgovori, kako jo izgovori, nobene njegove kretanje ne preze, takoj opazi vsak napačen gib ali z nepravim čustvom izgovorjeno besedo. Poleg tega mora paziti, da se ne zmede, ne pozabi besedila svoje vloge, in paziti na igranje svojih soigralcev, da ne izgubi stika z njimi.

Najtežja je vloga ljubimca. Ako smo pozorni na druge igralce, smo toliko bolj na njegovi. Predvsem je treba za to vlogo mnogo učenja — njegova vloga je običajno najdaljša. Glavni uspeh povzroča bojazen pred občinstvom. Ta strah mora vsak igralec v prvi vrsti premagati. Igrati mora neprisljano, kolikor mogoče naravno, kot običuje s svojo renično ljubimko pod janim nebom, v hladni senci, v tihini noči, na domu v krogu njene ali njegove družine, na samotni ali na javnem prostoru. Ako to doseže, potem mu je uspeh

Peter Zgaga

Vojna je našim ljudem v domovini zaenkrat še prizanesla. Kako dolgo bo znala Jugoslavija obdržati nevtralnost, se ne ve, toda če se bo srečno izmazala, bo čudež vseh čudežev, kajti Lah gleda nanjo s pohlepimi pogledom, pa tudi Hitler bi jo rad pobasal.

Oba izvajata nanjo strahoten gospodarski pritisk. Vse, kar je količjak primerne za vojskovanje in želedec, grebodisi v Nemčijo, bodisi v Italijo. Draginja je neznosna. Človek mora imeti že nekaj pod palcem, če se hoče v mesta do sitega najesti. Delavce je sramotno nizko plačati. Denarja manjka na vseh koncih in krajih.

na odru zagotovljen. Njegove kretanje bodo proznejše, ne bo več zadrege, kaj bo z rokami, ki so mu bili prej vedno odveč, njegov glas bo prikupnejši, izgovorjava bolj naravna in ne več navadna deklaracija.

Kmalu bo pronašel, da je za svoj trud primerno nagradjen, ker vsaki družbi bo dobrodošel. Svet ima rad dobre igralce in ljubi drzne in uspešne ljubimce.

Dobro bi bilo, ko bi dobili Clevelandčani tudi enkrat v Pittsburgh. Tam je tudi bolj priložen kraj. Potrebna bi bila taka prireditelja za medsebojno izpoznanje in v boljše razumevanje.

V. P.

LOV NA MEDVEDE V BOSNI

Na obeh straneh planine Vlašice v Bosni žive medvedje. Nekaj medvedov je prišlo v dolino do vasi. Napadli so živali, poleg tega pa delati škodo kmetom na polju, kjer so pohrustali zlasti mnogo koruze. Te dni so kmetje priredili velik lov na medvede in Selim Delić je ustrelil dva velika kosmatince.

ANEKDOTA

Matajev Matija je prišel prvič v muzej, kjer se je ustavil ves začuden pred marmornatim kipom, ki je predstavljajl starega vojaka. Temu vojaku je manjkalo nos, uho, leva roka in desna noga, spodaj pa je bil napis: "Zmagovalec". Matajev Matija se je popraskal za ušesom in dejal: "Zdaj bi rad videl, kakšen je bil šele premagalec."

40-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

JUGOSLOVANSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

ELY, MINNESOTA

KI IMA

22,000 članov in dva milijona

in pol dolarjev premoženja.

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Jugoslovanski kat. jednoti, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznim, nesrečam in smrti

Ako je društvo JSKJ v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	—	—	\$ 2.20
200 DIN.	—	—	\$ 4.00
300 DIN.	—	—	\$ 5.85
500 DIN.	—	—	\$ 9.25
1000 DIN.	—	—	\$ 18.—
2000 DIN.	—	—	\$ 35.—
5000 DIN.	—	—	\$ 85.—

V DINARJIH

V LIRAH

50 LIR.	—	—	\$ 2.90
100 LIR.	—	—	\$ 5.—
200 LIR.	—	—	\$ 9.50
300 LIR.	—	—	\$ 14.—
500 LIR.	—	—	\$ 22.50
1000 LIR.	—	—	\$ 44.—
2000 LIR.	—	—	\$ 87.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki neredno vozijo, tudi za izplačila denarnih posiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

Vredn razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENE PUBLISHING CO. :: : POTNIŠKI ODDDELEK :: : 216 West 18th Street, New York

Tisti ameriški rojaki, ki imajo še kaj svojih ljudi v starem kraju, se jih bodo gotovo prav posebno živo spomnili o bližnjih praznikih. Dasi so mogoče potekla že celo desetletja od zadnje ločitve, je kri še vedno kri in se ni v vodo spreminila.

Z blagom in življenjem jih ne morete razveseliti za praznike, nekaj prazničnega razpoloženja pa lahko ustvarite v njih z denarnimi darovi.

Kot razvidite iz Glasa Naroda, je mogoče denar še vedno poslati v domovino.

Če so bili naši ljudje v starem kraju kdaj potrebni podpore, jo bodo potrebnosti to zimo.

Bogastev jim ameriški Slovenci sicer ne morejo pošiljati, z nekaj dolarji jim pa lahko oslade praznike.

— Italija ima še vedno par milijonov vojakov, — je vzklil Mussolini, — in če bo treba, bo vržena vsa ta sila proti Grkom.

Koliko vojakov šteje grška armada, mi ni natančno znano, rekel bi pa, da jih ima desetkrat manj kakor Italija.

Deset proti enemu! To razmerje je pri laških junakih splošno v navadi.

Med svetovno vojno je imela Italija na soški fronti generala Cadorno, ki ni hotel nikdar priznati, da mu Avstriji povzročajo kakšne zapreke, ampak se je vedno izgovarjal na vreme.

"Zaradi slabega vremena ne moremo dalje." "Vreme resno ovira naše vojaške operacije." "Zaradi več dni trajajočega deževja nismo mogli pomakniti naše fronte proti vzhodu." Tako so se gasila mesece in mesece njegova poročila, da se ga je naposled prijel zdevet "general Marela".

Zdi se, da je bil Mussolini v njegovi šoli, kajti tudi na sedanji grški fronti Lah ne morejo "zavoljo slabega vremena" nikamor naprej.

Verjetno je, da se v sedanjem času pojavljajo na Balkanu nalivi in snežni viharji, toda pomisliti je treba, da Grkom ne sije sonce, ko moči dež Mussolinijev "junake".

Kakšne so bile društvene seje pred dvajsetimi ali petindvajsetimi leti in kakšne so danes!

Ne vem, kako je drugod, vmi pa, da v New Yorku vsi pozivi in prošnje ne zaležejo dosti. Če ima društvo petdeset članov, jih pride k seji komaj deset.

Kje so časi, ko je imelo društvo vratarja, kateri suspendiranim članom ni dovolil vstopa v dvorano ter metal na cesto poražene kandidate, ki se niso hoteli zadovoljiti s sklepom večine!

Nič več ni čistilnih rojakov in njihovih obljub: — Za par sodčkov piva bom pa dal, če me boste izvolili za predsednika.

Društvene zastave žrō molji, nekoč cele strani dolgi zapisniki so se skrčili v troje, četrto vrstje.

Vse nekdanje navdušenje se je strnilo v vzlih: — Ker že toliko let plačujem, bom pa še ta kratek čas, ki mi je odmerjen, da me bodo imeli že vsaj s čim pokopati.

Razlika med prejšnjo in sedanjo generacijo:

Mati se natančno spominja svojega prvega poljuba, dočim je hči že pozabila, kdo je bil njen prvi mož.

Kratka Dnevna Zgodba

Zaman se je trudila

Mlada lepa zboristka Varja stala pred zrcalom v svoji sobi in primerjala svoj novi to moderni klobuček.

Bil je eleganten moder klobuček z modrim trakom in ena velikina tudi modrima loma.

Varja je bila dobre volje, ker je bil pesnik Trumorov pobil na izlet z avtom.

Mlade zboristke ni prav nič utilo, da Trumorove pesni še so bile zagledale luči sveta, vti vseh ji je bil avtor s spikom še ne omadeževanih stiv, pesnik, noseč umetniško

moveznico in še bolj umetniški klobuk pod čigar široko reho so bujno silili ven boji obročki kodrov.

Ta novi klobuček ni krasno istoja, je vzklila Varja vdušeno in vzela iz omare

oj stari črni klobuček. Le za je primerjala pred zrcalom v vrsti z novim modrim klobučkom.

Čekle se je zasmejala. Kako je bila v črnem klobučku, kako mikavna in zapeljiva

govor!

Kar je zapel v predsobi zvoce. Znani glas je zdravil

arjo iz teh misli.

Se preden se je zavedla, je stal pred njo pesnik Trumorov in vzklil:

"Avto vas že čaka, dušica oja!"

Varja je hotela še brž stopiti predsoho v svojo sobico, da se še enkrat pogledala v zrcalo, toda Trumorov jo je pri-

el za roko, ji pomagal obliči lašč in jo rahlo odvrtelet k izodu.

"Varja," je vzklil pesnik in jo ves zamaknjen poledal, "danes ste res očarljiva."

Stisnil je krepkeje nje o roko in kar ni mogel odvriti od nje pogleda.

Avto je zavil iz mesta in Varja je bila vsa srečna.

"Varja, danes ste tako neavadno lepa," je zašepetal esnik ves v ognju.

Varja je bila vesela, celo razgrana, kakor brezskrben otrok. Zaveš, da ima nov eleganten klobuček, ki ji izredno dobro pristaja, jo je ovenčala nenavadno lepoto.

To mora biti krasno, če ima lahko ženska vsak dan drug klobuček — je pomislila zboristka Varja, boječ se, kakšen tis je napravil njen modri klobuček na Trumorova.

Smehljala se je zadovoljno in vez nekaj časa je vprašala:

"Ali je vam všeč moj novi klobuček?"

"Da," je odgovoril pesnik brez prepiranja.

"Modra barva mi dobro pristaja, kaj ne? Ali imate tudi vi radi modro barvo? Ta odtenek modre..."

"Modre?" jo je prekinil Trumorov začuden. "Da, zelo temna je. Človek bi skoraj rekel, da je klobuček črn."

Varja se je zasmejala in si mislila.

"Križ božji, ti moški — niti modre barve ne razločujejo od črne."

Varja se je odpeljala z pesnikom v gozd in se s njim. Večerjala sta v elegantni restavraciji in preživela večer zelo prijetno. Ko sta se vrpila z izleta v mesto, se je Trumorov nčno poslovil od nje.

Varja se je blaženo smehljala, gredeč po stopnicah v svoje stanovanje. Mislila si je: Tak uspeh lahko doseže samo dama v novem klobučku.

Vstopila je veselo prepeva-

jo v svojo sobico. Naenkrat je pa onemela in nasmeh ji je zamrl na ustih.

Varja je osupnila in pogledala široko odprti ust na stol. Tam je ležal njen novi modri klobuček.

Bila je tako presenečena in zbegana po nenadnem pesnikovem prihodu, da je v naglici in razburjenju zamenjala klobučka, ki ju je prav tedaj primerjala in pomerjala pred zrcalom.

"Hm, To je krasno — vseh sem mu bila zaradi svoje lepote, ne pa zaradi novega klobučka. Toda zakaj sem bila pravdanes tako lepa in zapeljiva?"

Mala zboristka Varja je sedla na posteljo in se zamislila. Videla je, da se je vsa njena teorija o sreči žensk, ki imajo mnogo klobučkov, kar na lepem klavirno razblinila v nič.

Varja je globoko vzdihnila. Potlej je pa stopila pred zrcalo ter jela po vrsti primerjati modri in črni klobuček.

Japonska hoče osvoboditi ženo

Če sta dve osebi sklenili skupno in svobodno vzeti si življenje, se preživeči del kaznuje z zapornim od 6 mesecev do 7 let, ako se mu je posrečilo odkup drugemu dane obljube.

Tako se glasi neka določba v predlogu novega japonskega kazenskega zakonika. Za našo zapadnjaško pravno pojmovanje je to kaj čudna in redka pravna določba. Na Japonskem je pa le še odsev prejšnjega, mnogo strožjega ljudskega mišljenja. Skupni samonimor je bil na Japonskem zelo pogost in japonska čast zahteva, da se oba dela svoje obljube držita. Prej si enostranskega preloma take obljube sploh ni bilo mogoče zamisliti, sedaj pa je čut za čast že popustil in zlasti moški danes čisto prelo-nijo besedo.

Novi predlog japonskega kazenskega zakonika revolucionarno posega v številna področja japonskega življenja. Najgloblje posega v rodbinsko pravo, ki se ga od velikih reform konca 19. stoletja ni upal nihče več dotakniti. Še vedno ima moč pravice, žena dolžnost. Rodbinski poglavar je odgovoren za gospodarsko blagostanje vsega sorodstva. Zaradi teh dolžnosti ima tudi dalekosežne pravice, ki pa niso več pravi nič v skladu s sodobnim družbenim naziranjem. Izbira

ženina, oziroma neveste, določitev poklica so pravice družinskega sveta, ki mu je glavna družinski poglavar. Iz tega se rode mnogokrat velike ne-reče. Mladina in ženske, ki so se v filmih in knjigah seznanili s svobodomiselnimi, vladajočimi v tem pogledu v drugih deželah, zahtevajo razveljavitev sedanjega rodbinskega prava. Novi zakonski predlog hoče ustrediti tej želji. Najpomembnejše so določbe novega rodbinskega prava v tisti točki, ki prepoveduje prodajo hčera. Na Japonskem zelo široko razširjena prostitucija živi v prvi vrsti od tega, da prodajajo starši svoje 10 do 16 let stare hčere v zabavišni in za geje v posebno. za to določene hiše. Starši zgrube s tem vse pravice nad otrokom, ki lahko zapusti hišo, kateri je prodan šele takrat, ko odsluži kupnino. To pa se dejansko nikdar ne zgodi. Take pogodbe je država štela. Če je gejša ušla, jo je policija njela in vrnila kupen. Mnogi ministri so skušali te določbe odpraviti, a ni šlo. Le oni so bili str-moglavljeni. Sedanji predlog za kazenski zakonik je ugriznil tudi v to jabolko. Verjetno bo uspel. Prodaja hčera bo po novih določbah kaznjiva.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Tudi ločitveno pravo bo spremenjeno. Zakonolomstvo je bilo do sedaj le ženi za-branjeno, odslaj pa tudi mož ne bo tako zlepa dopuščeno. Zakonski mož ima lahko po starem pravu poleg zakonske, še druge žene. Ona ga zaradi tega ne more tožiti tako dolgo, dokler je popolnoma ne prepusti gladovanju. Odslej bo grozila kazen dveletnega zapora vsakemu možu in ženi, ki bi hotela imeti poleg zakonskega moža še koga drugega, pa tudi taki ženski, ki bi živele v nedovoljeni skupnosti z moškim, za katerega bi vedela, da ima zakonsko ženo.

Dopisi

New York, N. Y.

Lahko si mislite, kako se človek počuti srečnega, ako kar na slepo srečo narajna na tako prijetno društveno prireditev, kakor so jo priredili članice Brooklynske Slov. Ženske Zveze št. 93. v Slovskem Domu v Brooklynu.

V spodnjih prostorih, kamor hodim srebat črno kavo, se mi je zdelo nenavadno živahno in ko mi Mr. Rupnik pove, da imajo dekleta društva št. 93. SZZ društveno prireditev, se me je lotila želja, biti zopet par ur med svojimi. In ker mi je vse sveto, kar je slovenskega, sem brez premisleka vstopil.

Ko z očmi površno premerim družbo, se mi je zdelo, da sem se znašel v botaničnem vrtu. Takaj sem videl pristna slovenska dekleta in žene. Zdelo se mi je, da je roža vsaka za sebo in da ima vsaka svojo barvo. Bile so iz vseh delov naše Slovenije. Rekel bi, videl sem slovenski venček, v katerega je bilo vpleteno cvetje iz mrzle Gorenjske in solnne Dolenjske, iz zelene Štajerske in krasne Notranjske, katerega je splela Beokrajina pod vodstvom spoštovane gospe in predsednice društva št. 93. SZZ, Mrs. M. Curel.

Vesel sem bil usluge prijatelja M. Pirnata, ker mi je pripravljal prostor, da prisedem. Saj je imel tako zbrano družbo okoli sebe, kakor jo morejo tvoriti le osebnosti kot Mrs. I. L. Zakrajšek, Mrs. N. F. Giovannelli in Mrs. Helešek, in pa še dosti drugih, katerih obraze poznam, ne vem pa njih imen.

Prej imenovane so vse članice in odbornice newyorške Slovenske Ženske Zveze št. 84.

Zdelo se mi je zelo lepo in pohvalno vredno, da si ti dve sestrski organizaciji tako prisrčno, brez vsake mrzljive podasta roke takrat, ko se gre za povzdigo in prosper družstva.

F. R. V.

Slaboumnež ustrelil bratovo ženo.

V vasi Brezovce pri Virovitici v Slavoniji je 20 letni Stjepan Šanić, ki je s svojo materjo živel pri svojem bratu Juriju, ki je bil oženjen z lepo Ano. Stjepan je bil slaboumen ter se je doma ves čas prepiral z domaćini, ker bi se bil rad oženil, pa mu tega domaći niso pustili. Fant namreč ni le slaboumen, temveč tudi telesno pohabljen. Pravil je, da ima že izbrano nevesto, toda dovoljenja ni dobil. Zato se je maščeval ter je nedavno odšel za svojo svakinjo na polje, kjer je ona obitala grah. V jezi je potegnil iz žepa bratovo pištolo ter v prsi ustrelil Ano, ki je bila takoj mrtva. Nato pa je odšel domov, kjer je zažgal bratove svisl, da bi bilo maščevanje še večje. Vnele so se tudi sosede skupaj 13 voz sena. Morila in požigalec so prijeli. Hladno je vse priznal ter nič se ne kesa.

NOVA KNJIGA.

V ti-karni Slavonic Press v New Yorku je te dni izšla knjiga pod naslovom Manual Slavonic Personalities (Past and Present). Knjiga vsebuje ime-na vseh velikih slovanskih mož ki so na tem ali onem znanstvenem ali umetniškem polju prispevali k kulturi narodov.

Knjigo je napisal Vlaho S. Vlahović v New Yorku. Ob-sega 96 strani in velja \$1.00 in se dobi pri Slavonic Press, 158 West 42nd St., New York, N.Y.

Knjigo toplo priporočamo vsem onim, ki se zanimajo za delovanje slovanskih inoz v zgodovini narodov.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES

oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam to priročno

Ker sta si te dve organizaciji tako slični v principu, ali bi ne bilo umestno, da bi iz teh dveh nastala ena sama močna ženska zveza, ki bi lahko ekonomično kljubovala vsem društvenim težkočam, javnosti pa dala vtis prave ženske zavesti in složnosti?

Prosim pa, da mi oprostite za to pripombo, ker to je le moja misel, ne pa predlog.

V dolžnost si štejem, da se vam zahvalim za ta lep večer, kateri mi bo dolgo ostal v spominu, in upam, da se kmalu zopet vidimo.

S prijeto mislijo na sobotno prireditev, sem se v nedeljo vdeležil "Slovanovega" Martinovanja, katero se je vršilo ravno tako v prostorih Slov. Doma.

Brez pomena bi bilo pisati o programu, ker "Slovan" je danes tako bogat na svojih programih, in jih tako popolno in mojestno izvede, da se javnost naravnost čudi in vprašuje, kdo je vendar tisti umetniški izvirnik, iz katerega "Slovan" zajema svoje zmožnosti?

Zato se čudimo, da ravno ti iste osebe, katere so tište žile dovednice, ki dovajajo zmožnost v "Slovanovo" sree, pri prireditvah ponižno stojijo od zadaj, medtem pa vodijo program ljudje, kateri bi sli preko glav vseh, samo da bi se sami vedno držali v ospredju. To so tisti ljudje, ki po dobrih časopisih najrajši sami o sebi klobasajo. Med tem pa pozabljajo, da so se v javnosti že zdavnaj osmešili.

Upam, da bomo vsi zdravi in veseli dočakali Silvestrovega večera. Takrat bomo zopet lahko počastili "Slovana" na njegovi drugi sezonski prireditvi v Slovskem Nar. Domu. In sem prepričan, da zopet napolnimo dvorano do zadnjega kotička.

F. R. V.

KORISTNA PAJČEVINA.

Le malo ljudi bo znalo odgovoriti na vprašanje, kdaj je najboljši čas, da se "pozanjejo" pajčevine. Le malo je namreč ljudi, ki sploh vedo, da se ti proizvodi pajče marljivosti sploh pobirajo. Toda fini mehaniki, ki potrebujejo pajčevine za precizne znanstvene instrumente, lovijo pajke v jesenskih mesecih ter jih tri, štiri dni hranijo v škafcih za vžgalice. Potem odprejo takšno škaflico in pomolijo vanjo svinčnik. Pajek spleza na ta svinčnik kakor na lestvo, z njega se skuša spustiti na tla in za ta namen mora izdelati seveda nitko. Delavec navija to nit hitro na okvirček iz žice. En sam pajek mu more na ta način podariti kakšnih 100 m niti, potem ga mož izpusti.

Pajčevinske niti uporabljajo v finih instrumentih zato, ker se ne spreminjajo pod vplivom mraza, toplote ali vlage. To je za merilne in primerjalne priprave v teodoliti, daljnogledih, mikro-kopih itd., velikega pomena. Tako daje neznačajna žuželka dragocen sestavni del preciznih instrumentov, za katerega tehnika še ni izumila enakovrednega tvoriva. A v tem času, ko plavajo niti "babjega leta" skozi ozračje, si fini mehaniki krijejo potrebo po pajčevini za vse leto.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES

oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam to priročno

Poučni spisi

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavlil dr. F. J. Kern. Vezan. Cena \$2.00

BODOČI DRŽAVLJANI naj naročijo knjico — "How to become a Citizen of the United States". V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljene. Cena 35c.

DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani. Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svoje delo tako, da bo služilo slehernemu kot orientirni spis o denarju. Cena 50c.

DOMAČI ZDRAVNIK. Spisal Sebastijan Kneipp. 240 strani. Cena \$1.25

DOMAČE ŽIVALI. — Spisal Damir Feigel. 72 strani. Cena 50c.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trdn vez. Cena \$1.50. Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca: opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

GOVEDOREJA. Spisal R. Legvart. 143 strani. 8 slikam. Cena \$1.—

KOKOŠJEREJA. Sestavlil Valentin Razinger. 62 strani. Broš. Cena 50c.

KNJIGA O LEPIM VEDEDJU. (Urban.) Vez. Cena 75c.

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDEDJU. 111 strani. Cena 50c.

KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani. Cena 30c.

MLEKARSTVO. Spisal Anton Perc. 8 slikami. 108 strani. Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena 50c.

NAJVEČJI SPISOVNIK. — 156 strani. Cena 50c.

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BESEDI. Opisal Fran Erjavec. 224 strani. Broš. Cena 25c.

OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez... Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbo, umetno in strojno ključavničarstvo ter železnicarstvo. Cena \$1.—

ODKRITJE AMERIKE, spisal dr. MAJAR. Trile deli: 102, 141, 133 strani. Cena mehko vez. Poljuden in natčen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c.

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trdn vez. 251 str... Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c.

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti s glavnimi črtnami sodobne filozofije. Cena 50c.

SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. Sestavlil Dr. F. Bradac. — 625 strani. Cena \$1.25

UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer. 163 strani. Cena \$1.—

VELIKI SLOVENSKI SPISOVNIK. Sestavlil H. Podkrajšek. — 437 strani. Cena \$1.—

VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani. Zbirka zanimivih in kratkocasnih spretnosti; burke in šaljivi poskusi; vedeževalna tabela; punktfiranje; zastavice. Cena \$1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 25c.

Kuharske KNJIGE LJUDSKA KUCHARICA

Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga vsebuje vse, kar je potrebno za pripravo in izvedbo vsakega jedila.

Knjiga

OLGA

ROMAN — Spisal: FRAN GOVEKAR.

3

Olga je onemela. Korake je pospešila, da bi mu čim prej ušla. Kakšna predrznost! Ker je prokurist, ki z uspehom špekulira z ogromnimi vsotami, misli, da mu je vse dovoljeno. Niti na misel mu ni prišlo, da bi se mu učiteljica ne vdala, ako ji on le z muziceem pomigne. Gospod bančni ravatelj, kakor ga nazivajo lizani, in lizanke, ta malik v Trsteniku! — Pa se je le varal. Niti besedice ni znila. Zaman je tekel z njo in ji govoril o velikem spoštovanju. Globoko užaljena je pribežala Olga do hiše, v kateri je stanovala in stekla po stopnicah v svojo sobo.

Ali je to mogoče? Je razmišljala. S kakšno pravico ji je staval tako ponudbo? Pa kar brez okolišev: "Pridite — v mraku! Ne bodite tak filister! Sai ste vendar moderno deklet!"

Strašen čovek! Vse je kipel po nji. Začela je begati po mirzi sobi. V ak čas jo kdo zasleduje, ogovarja, jo valji — povsod zro nanjo moške oči z žaljivo pchoto... Kamor pride: na ples, veselico, izlet, celo v šolo... povsod mora poslušati vsiljiva laskanja, nedostojne ponudbe. — In danes tale modni mešetar kar naravnost. "Obiščite me!"

I, kajpak! Mar naj bi se pomisljal, ko mu je toliko drugih pomislekov na ponudbo?

Ah, Janku piše! V Trsteniku ji ni več obstanka. Življenje po prevratu se je poživilo in mesto se ji zdi kakor Sodoma in Gomora. Vse pleše okoli zlate teleta in na prodaj je vse: devišstvo, zakonska zvestoba, načela, vest, čast, značaj. Vse se zdi ljudem dandanes smešno, zastarelo, otroško, filistersko, kakor bi se govorilo o starih pravljicah. In pisala je Janku Stepišniku.

"Dragi, mili, dobri! Prisegel si mi, ne enkrat, nego stokrat, da me vzameš za ženo in daš svoji hčerki zakon-kega očeta. Dovolj dolgo že čakam, zdaj ne morem več. Odloči se: ali za svojo mater ali zame in dete..."

Ko je dopisala, je bila mirneša. Zopet se je smehljala. Saj ni prav nič dvomila, da ji Janko odgovori po njeni želji. Kako bi mogel tudi drugače? Častnik je bil in še odlikovan povrh tega. Ponošna je nanj.

Vsa srečna je zasanjala o krasni bodočnosti, ko bo ta mož in žena.

Obklek se je, nesla pismo na pošto in odšla k "Črnemu volk" na obed.

Ko je dospelo Olgino pismo v Stepišnikovo pisarno, sta bila Stepišnik in Tribnik na Trsovem go-to Elze Kromarjeve. Kakor čisto slučajno sta oba imela opraviti v sosednjem mestu istega dne, in Tribnik je vzel Stepišnika na svoj avto; na povratku sta se vozila mimo gradiča, kjer je bila gospodična na Elza slučajno sama. Slabo uro sta se ustavila na Trsovem. Ko sta odhajala, ju je Elza povabila za prihodnji teden v Sela.

Olgino pismo je torej z ostalo korespondenco vred prejele Stepišnikova tajnica, gospodična Marta. Imela je pravico, odpirati in čitati vsa šefova pisma.

Raztresen se je vrnil Stepišnik z izleta in kar nič se mu ni ljubilo, da bi se pogledal v doše dopise. Tako je le napol poslušal Martino poročilo o posameznem pismu. Končno mu je predložila tudi Olgino.

"To si prečitajte!" je dejala. "Gospodična Olga je silno huda na gospoda ravnatelja Tribnika..."

"Zakaj?" je vprašal raztreseno.

"Ker jo je povabil na šampanjca v svojo vilo."

"Če ni hujšega... Pa mi je dala košarico?"

"Niti odgovora vrednega ga ni smatrala."

"Hahaha! Vedel sem... Šamiral se je. Hahaha! Zelo se mu je moralo pokaditi... Pa kaj želi Olga?"

"Da jo končno vzamete za ženo... že zaradi otroka, in strašno vas ima rada, piše."

Stepišnik je strmel predse in molčal. Marta se mu je naslonila na ramo ter ga gladila po košatih lasih, ki so se mu krotovili nad čelom.

"Storite konec z njo!" je rekla nato. "Olga je pre-dobra za igrarico... in nesrečna je. — Pejčite se k nji, A. nujno vas vabi... povejte ji resnico!"

"Ah, Marta, ko bi ti vedela resnico. Pa že vsaj nisi ljubosumna na Olgo?"

"Ne, preveč sem pametna. Srečna bom, če me boste že vsaj nekoliko ljubili. Če ne, bo konec mojega življenja."

"Ljubo moje dekletce!" je vzkipe Stepišnik ter jo stisnil k sebi. "Nič-ar ne sme biti konec tudi nesrečna bova morala živeti. Tudi ti se omožiš... celo doto ti dam, za kuma ti pojdem, a prijatelj se ostaneva zmerom... do smrti."

Vzel jo je na kolena in jo poljubljal. Hipoma jo je postavil na noge in vstal: "Pa piši Olgi torej, da se pripeljem k nji. A prihodnji teden še ne utesim. Piši ji prav ljubezno. Pohvali jo — in piši ji, da pridem bržčas v nedeljo z jutranjim vlakom."

Marta je vzela z drugimi dopisi tudi Olgino pismo ter sedla pred pisalni stroj...

Zimsko soboto popoldne. Nčb se je ubrisalo, skozi mrak so se že svetile redke zvezde. Kaplan Rožanec je dopisal prijatelju Novaku pismo. Zamišljen je odložil pero in zrl skozi okno na goli vrt.

Iz stolpa cerkve na holmeu za kaplanijo se je oglašil zvon. Kaplan se je prekrizal in sklonil glavo. Zda je poslušnil.

Od nekod je začnel ženski krik. In še drugi in še tretji. Rožanec je stopil k oknu. Zda je začel poleg ženskega še dva moška glasova. Nato odmeve udarcev. "Zopet se pretepajo!" mu je šinilo skozi možgane in stekel je po stopnicah. Niti večnih vrat ni zaprl za seboj ter je hitel preko vrta. Dverce na cesto so bile le prislone. Skočil je preko praga in se ozrl.

(Nadaljevanje prihodnjaja.)

Mesta v nočni temi

V starem veku so mesta ponoči razsvetljevali le ob priliki kakšne velike verske ali politične slavnosti. Samo bogato in elegantno sirsko velenesto Antiohija je že v 4. stoletju po našem štetju delalo izjemo. Antiohijske Libanij pripoveduje s ponosom: "Pri nas se noč od dneva razlikuje le po različni razsvetljavi, sončno luč nadomestijo tedaj druge luči. Pridne roke ne vidijo razlike in kujejo dalje, in kdor hoče, lahko poje in pleše."

Srednji vek je bil v tem pogledu ves "mračen." Ponoči je javno življenje počivalo. Negotovitost ozkih, temnih ulic z nepravilnimi vrstami hiš in previsnimi nadstropji, ki so zence še poglabljala, močvirja, nesnaga, ki je pokrivala ceste do pol metra visoko in v kateri si lahko obtičal še ob be'em dnevu je bila vzrok, da je pošten mešan zvečer ostajal doma. Proti temnim elementom, ki so se svetlobe izogibali, so nastopali mestni očeti s strogiimi odredbami. Tako so ponočne sprehode brez svetilke sploh prepovedovali. V Pragi je v 12. stoletju obstajala na primer odredba, po kateri prebivalci neke ulice niso bili dož-ni skupno plačevati vse stroške za iskanje storilcev, če so v tej ulici našli človeka, ki je bil ponoči umorjen in ni imel svetilke pri sebi. Ob slavnostnih prilikah so srednjeveška mesta ponoči seveda tudi kdaj razsvetlili.

V nočem Koelnu 14. stoletja sta predstavljali vso mestno razsvetljavo dve borni svetilki ki ju je vsak večer prižigala posobna ženska.

V Haagu je bilo v 16. stoletju že bolje. Čim se je zvečilo, je moral vsakdo obesiti gorečo svetilko pred svoja vrata in kmalu so ob vozalnih najodličnejših cest postavili kamnenite hišice, v katerih je po-

noči gorela luč. Ob istem času je drhal, ki se boji svetlobe, po Parizu ponoči tako go-podarila, da so vsem prebivalcem zapovedali, da morajo na svoja okna postaviti svetilke z gorečimi svečami. Razen tega so vsako cesto odprnili s tremi javnimi svetilkami in v redkih primerih še z večjim številom, če je bila kakšna cesta posebno dolga. Šele 1622 so v francoski prestolnici glede nočne razsvetljave uvedli potem razne izboljšave, ki so obvežale do revolucije. Takrat je italijanski abe Landati dobil dovoljenje, da sme v Parizu in vsakem francoskem mestu namestiti nosilce svetilk. Ti nosilci so stražili v razdaljah po tri sto korakov drug od drugega. Tudi pred vsako pošto so obesili svetilko. V nemških mestih je trajalo dolgo, da so razsvetljavo spravili na to tedaj najnaprednejšo in tudi razpisno stopnjo, kakor so tedaj menili. V Berlinu so šele leta 1679 izdali odredbo, po kateri so morali ponoči pred vsako hišo obesiti na droge gorečo svetilko, tri leta pozneje je ta odredba dosegla tudi popoln uspeh. V večini drugih mest pa je bila stvar z nočno razsvetljavo še dolgo stoletje in več obupna. Šele v poznem 19. stoletju so se začele razmere povsod temeljito spreminjati.

PETA METUZALEMOVA ŽENA.

129 letni Hotentot Jožef Windvoel, ki živi v middelburškom okraju v Transvaalu, se namerava v kratkem petič poročiti. Mladi mož je izjavil novinarjem, da se je s svojo četrto ženo poročil šele pred tremi leti in ta žena je bila celih 81 let mlajša od njega.

Poročevalci poudarjajo, da je razvidno, da je mož res tako star, kakor pravi. Tudi najstarejše osebe iz njegovega plemena zatrdjujejo, da je bil Jožef že v njihovi mladosti "starejši gospod."

INDIJANSKE ČAROVNIJE.

V Britski Kolumbiji živijo zadnji ostaniki Indijancev iz rodu Bellacoola, komaj več nego 200 duš. Znanstveniki so pri njih ugotovili čudne pripomočke, da si z zunanjimi vplivi pridobijo določene lastnosti.

Tako se vsi doraščajoči Indijanci Bellacoola mnogo pri-zadevajo, da bi postali dobri plesalci in imajo v ta namen tudi "veliko medicino," ki pa učinkuje — vsaj po njihovem mnenju — le tedaj, če jo uporabijo že pri malih otrocih. S pepelom iz listov trepetlike namazejo otrokom roke, kolena in komolce, da bi postali nekoč veliki plesalci. Ti vrli ljudje so namreč prepričani, da listi dreves ne trepetajo zavoljo vetra, temveč da po vseh pravi-ljih plešejo, in tako gre za ne-kakšen vpliv po simpatiji, če skušajo rokam in nogam na o-menjeni način podeliti sposobnost za ritmično plesanje. Plešejo namreč tudi z rokami.

Dva stara poglavarja sta izdala raziskovalcem poseben recept, da bi ženske in dekleta postale prične. Komaj roje-nim deklicam polagajo na ro-ke namreč še tople, odrezane ude bobrov, ki jih smatrajo za posebno marljive živali. Mladim dekletom dajejo tudi ob-roče iz bobrovine okrog rok. Na podoben način skušajo mla-dim moškim priskrbeti moč medvedov s tem, da jih zavija-jo v kožo teh živali.

Umljivo je, da so si Bella-coolci po istem sistemu izdelali tudi posebne načine zdravlje-nja. Pljučnico odpravljajo na primer tako, da zmešajo v po-sodi izmečke bolnikov in ka-viari iz lososov ter nastavijo vse skupaj vranam. Če se vra-ne spravijo na to "jed" tedaj bo to bolnika prav sigurno re-

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Silo. Krakanje teh ptic ma-trajo za kašelj, ki so ga pre-veže od bolnikov.

Tudi za slabe namene jim rabijo podobni pripomočki. Lokavi stariši drgnejo roke svojih dojenčkov z ogreto, mrtvo mišjo, da bi postali otroci se-soma tako spretni v tjavini, kakor je ta žival. Sina kakšnega sovražnika skušajo napraviti prepirljivega in ga spraviti ta-ko v nevarnost na ta način, da ga na skrivaj namažejo s pepe-lom iz sežgane rumene srake.

OD KDAJ VOJAŠKE UNIFORME?

Vojak in uniforma sta nam danes dva neločljiva pojma. Komaj si utegnemo še misliti, da so bili časi, ko je bilo drugače. Resnica pa je, da še v 16. stoletju niso vedeli nič o kakš-nih enakih oblačilih vojakov. Tedaj si je vsak vojak izbiral obleko, ki jo je plačeval iz svo-jega žepa, še lahko po svojem okusu in ta okus je bil v veliki meri odvisen seveda od njego-ve blaginje. Četa teh vojakov ob pričetku novega veka je bi-la videti kaj pšana, kakor si je danes ne moremo niti več pred-stavljati.

Ta svoboda glede obleke je imela seveda svoje težke nedo-statke. Dogažalo se je, da vo-jaki v kakšni bitki niso več ve-deli, kdo je prijatelj in kdo so-vražnik, ker so se na zunaj pre-malo razlikovali oziroma pre-več. Pomagali so si na ta na-čin, da so vodje čet med bitka-mi v priložnosti kratkih presled-kih z znaki pozvali svoje bo-jevnike skupaj in ko se je red-tako malo obnovil, so nadalje-vali z bito. Samo visoki čast-niki so tedaj nosili posebne barvne znake v obliki trakov in čopov na helebardah, da so mogli moške še iz neke dalja-ve videti, kam prav za prav spadajo.

Šele proti sredini 17. stole-tja je prišlo tako daleč, da so dobili pripadniki kakšne čete enotne znake. V vojski šved-skega kralja Gustava Adolfa so se polki med seboj na primer že razlikovali s pomočjo posebnih barvnih našivov in čopov. Ta novota se je izka-zala kot praktična in so jo kmalu prevzeli tudi drugi vojskovodje. Med tridesetletno vojno se je splošno uveljavila. Proti koncu 17. stoletja so bi-le vojske uniformirane že od pet do glave.

ČUDEŽ MED NEBOM IN ZEMLJO.

O nenavadni letalski nezgodi ki se je po srečno iztekla, poro-čajo iz avstralskega Sydneya. Dve vojaški letali avstralske vlade sta trčili v zraku in sta se pri tem tako zarili drugo v drugega, da sta bili kakor pri-kovani skupaj. To se je zgodi-lo v višini 350 metrov. Pilot in opazovalec spodnjega letala sta po nezgodi odskočila s pa-dali in srečno pristala na zem-lji. Tudi opazovalec zgornje-ga letala se je hotel pravčasno rešiti in je odskočil s padalom na zemljo. Pogumnejša sta bi-la pilota zgornjega letala. Nji-ma se je posrečilo, da sta s str-njenima aparatoma zasilno pri-stala na tleh ne da bi bila pri-tem ranjena. Obe letali sta pri-tem, kar je najbolj čudno, osta-li celi in nepoškodovani. Ta dogodek pričja tudi o veliki hladnokrvnosti, ki diči avstral-ske pilote.

knjige, ki Vas bodo zanimale!

V ROBSTVU

Spisal Ivan Matičič. 255 strani. Ivan Matičič je eden tisti redkih naših ljudi, ki ne pozna samo vojne in njenih grozot ter posledic, ampak zna tudi vse pretresljivo opisati.

Cena \$1.25

OPOMBA: Knjige označene z *, so v platnu vezane.

GORNJO KNJIGO LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vaše.

(220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značaj so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal.

Cena \$2.50

HČI CESARJA MONTEZUME. Spisal M. Rider Haggard.

(383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca.

Cena \$1.50

POSLEDNJI DNEVI POMPEJE. Spisal Bulver.

(2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohtelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfi-teatru. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda.

Cena \$1.25

AGITATOR. Spisal Janko Kersnik.

(99 strani.) Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je živel v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom.

Cena \$1.00

ZIVI VIRI. Spisal Ivan Matičič.

(411 strani.) Najznamenitejša delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem.

Cena \$2.00

PJOTR - RASPUTIN

Pisatelj Klabund. (Poslovenil Boris Rihteršič.) Pisatelj se je poglobil v življenje na ruskem dvoru in nam v jasni luči prikaže delovanje skrivnostnega meniha Rasputina. Trdo vezano. 125 strani 75c

GREŠNIK LENART

Spisal Ivan Cankar. Eno najboljših del našega najboljšega pisatelja, v katerem se predstavlja kot izborn poznavalec otroške duše. Mehko vezano. 114 str. Cena \$1.—

TOLMINCI

Spisal Ivan Pregelj. Ko je postala pest gosposke le pre-težka in pretrda, so se Tolminci spuntali. V Gorico so šli oboroženi in s vilami in cepci. "In galjotu vile v vamp!" je bilo njihovo geslo. Toda punt ni uspel.

Cena \$1.50

KNJIGARNA

Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK